

3 Dempn van oppervlaktewater (huidige regel)

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de handeling het dempen van oppervlaktewater uitgewerkt. Onder deze handeling verstaan we:

- het volledig dempen van oppervlaktewater;
- het versmallen van oppervlaktewater;
- het verondiepen van oppervlaktewater.

Het dempen van oppervlaktewater is niet zonder meer toegestaan. Mede vanwege het verlies aan waterbergend vermogen en de verstoring van de doorstroming die hierdoor ontstaat. De regelgeving opgenomen in dit hoofdstuk is van toepassing op de kernzone van watergangen. Daar waar in het stroomschema één van bovenstaande vormen van het dempen van oppervlaktewater wordt genoemd, dan gaat het uitsluitend om die vorm van het dempen van oppervlaktewater. Elk verlies aan waterbergend vermogen van de watergang weegt daarbij mee.

Dit hoofdstuk is ook van toepassing op het dempen van een deel van de watergang ten behoeve van het aanleggen van een beschoeiing. Als u van plan bent om een watergang te dempen, doorloop dan het stroomschema opgenomen in dit hoofdstuk. U ziet dan of de handeling is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Stroomschema

Het stroomschema is opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in het stroomschema zijn nader toegelicht in de toelichting. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn:

- zorgplicht;
- zorgplicht en algemene regel met meldplicht;
- zorgplicht en vergunningplicht.

Deze uitkomsten zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht en uitgewerkt in regelgeving die van toepassing is. Als u een handeling gaat uitvoeren, dient u de voorschriften en regelgeving die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt na te leven.

Aanvullende regelgeving

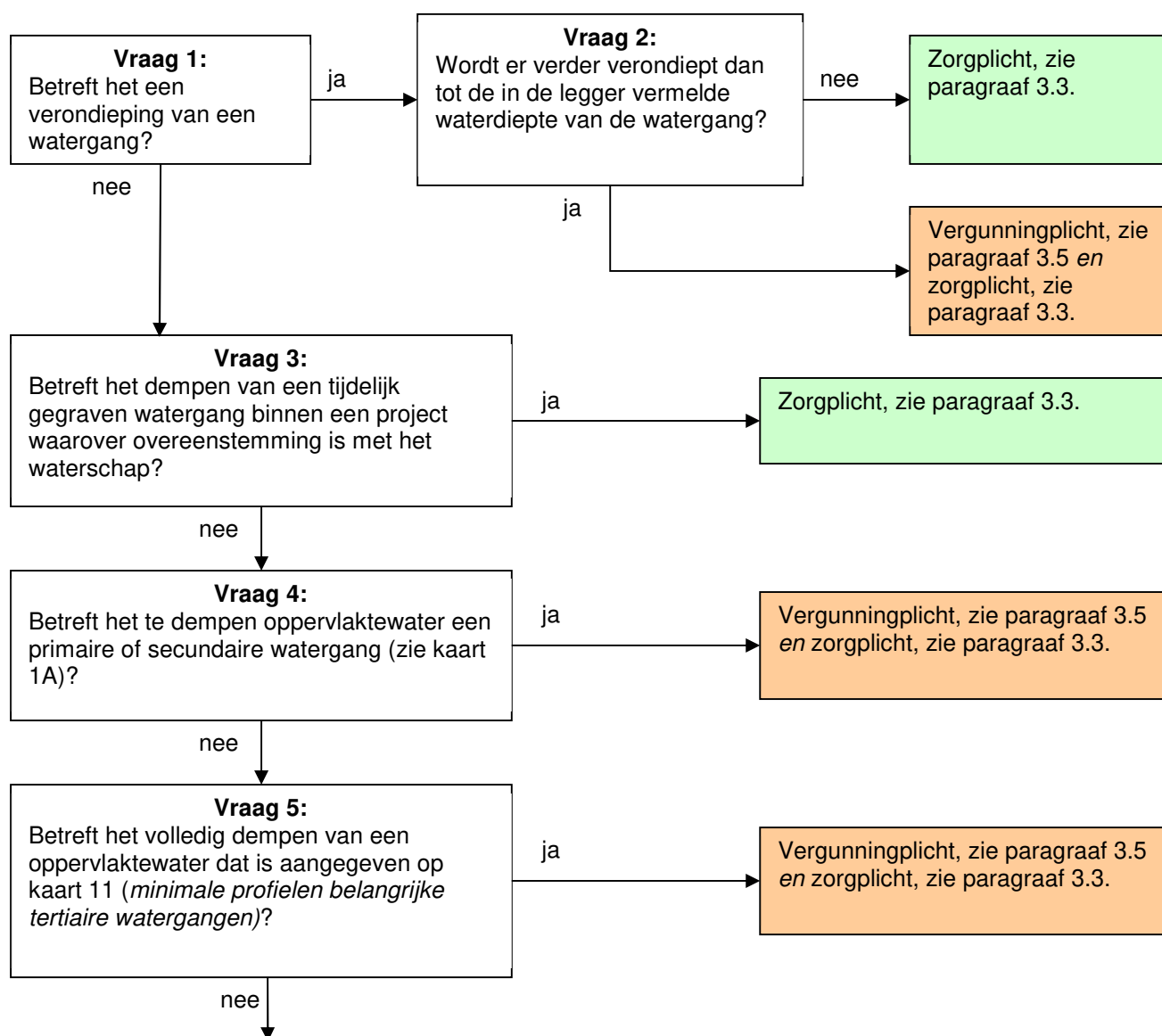
Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

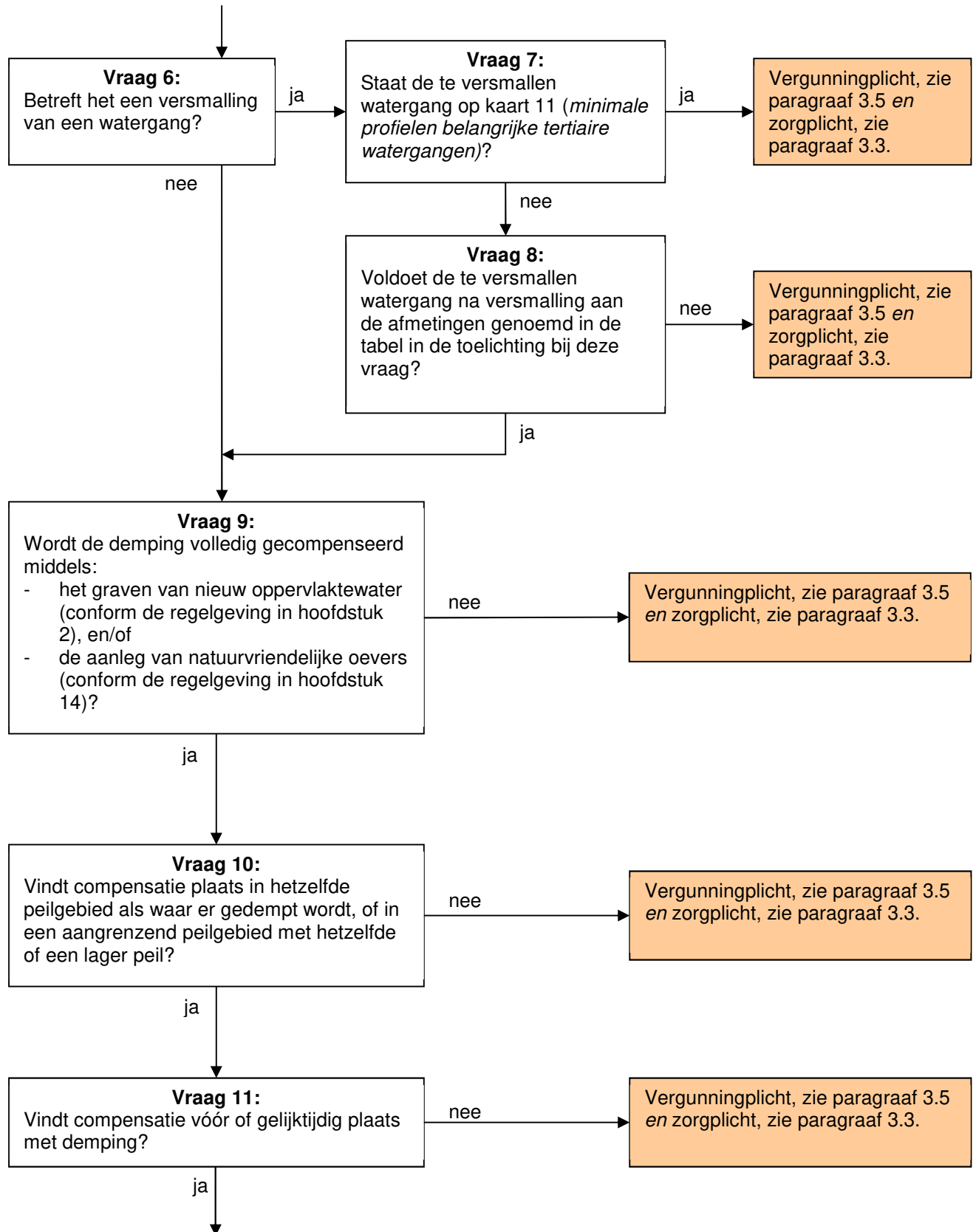
- Hoofdstuk 13 *'Constructies, objecten en vaartuigen in oppervlaktewater'*.
- Hoofdstuk 14 *'Aanleggen van natuurvriendelijke oevers en/of het verrichten van handelingen daarin of daarboven'*.
- Hoofdstuk 22 *'Verrichten van handelingen in of boven een vaarweg'*.

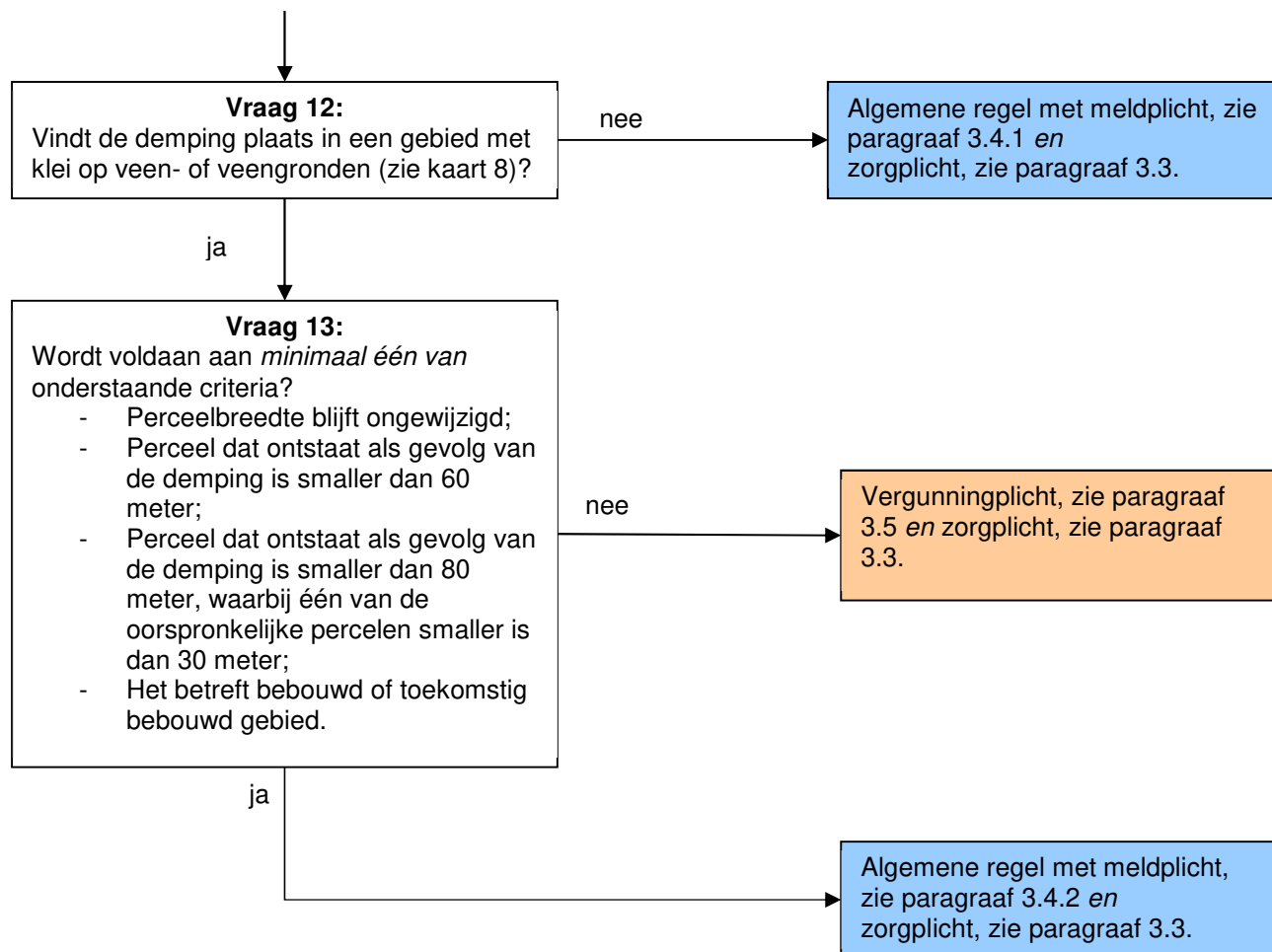
Verder kan er naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, ook nog andere wet- en regelgeving van toepassing zijn (de genoemde regelgeving is dus niet limitatief). Het is aan de initiatiefnemer zelf om na te gaan of hij ook nog aan andere uitvoeringsregels en/of andere regelgeving moet voldoen.

3.2 Stroomschema dempen van oppervlaktewater

Indien er meerdere handelingen worden uitgevoerd die onder dempen vallen, bijvoorbeeld versmallen en verondiepen van een bestaande watergang, dan moet het stroomschema per handeling worden doorlopen; dus zowel voor het versmallen van een watergang als voor het verondiepen van een watergang. Dit kan leiden tot verschillende uitkomsten (bijvoorbeeld zorgplicht en algemene regel met meldplicht). Deze uitkomsten moeten dan allemaal worden opgevolgd. Indien één van de uitkomsten vergunningplicht is, kan worden volstaan met het aanvragen van een vergunning voor alle handelingen. De zorgplicht is in alle gevallen van toepassing.

Toelichting bij vragen 1 en 2

Wanneer het gaat om het verondiepen van een watergang, waarbij niet verder dan tot vermelde waterdiepte wordt verondiept, dan geldt uitsluitend de zorgplicht. In de 'Legger oppervlaktewateren' is de diepte opgenomen waar rekening mee moet worden gehouden. De Legger is te vinden op de site van het waterschap www.hdsr.nl/bestuur-organisatie/regelgeving. Wordt er wel verder verondiept dan tot leggerdiepte dan geldt er een vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 3

In het geval een tijdelijk gegraven watergang ten behoeve van een project wordt gedempt, dan is uitsluitend de zorgplicht van toepassing. Van belang hierbij is dat het om een bij het waterschap aangemeld project gaat, waarvan de eindsituatie bij het waterschap bekend is. Onder 'aangemeld project' wordt in ieder geval verstaan:

- dat een vergunning is verleend voor het project, of
- dat een melding voor het project is gedaan in het kader van de algemene regels, of
- dat een overleg over het project met het waterschap heeft plaatsgevonden waarvan een verslag is opgemaakt en waarbij overeenstemming is over de te nemen maatregelen ten behoeve van het watersysteem.

Toelichting bij vraag 4

Het dempen van (een deel van) primaire en secundaire watergangen kan er toe leiden dat de wateraan- en -afvoer wordt bemoeilijkt. Dit kan uiteraard niet zonder meer worden toegestaan en moet per geval worden beoordeeld. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 5

Het volledig dempen van belangrijke tertiaire watergangen, aangegeven op kaart 11, is ongewenst. Hierdoor kan de aan- en afvoer van oppervlaktewater in het gedrang komen. In dat geval moet per situatie beoordeeld worden wat de gevolgen van de demping zijn. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vragen 6, 7 en 8

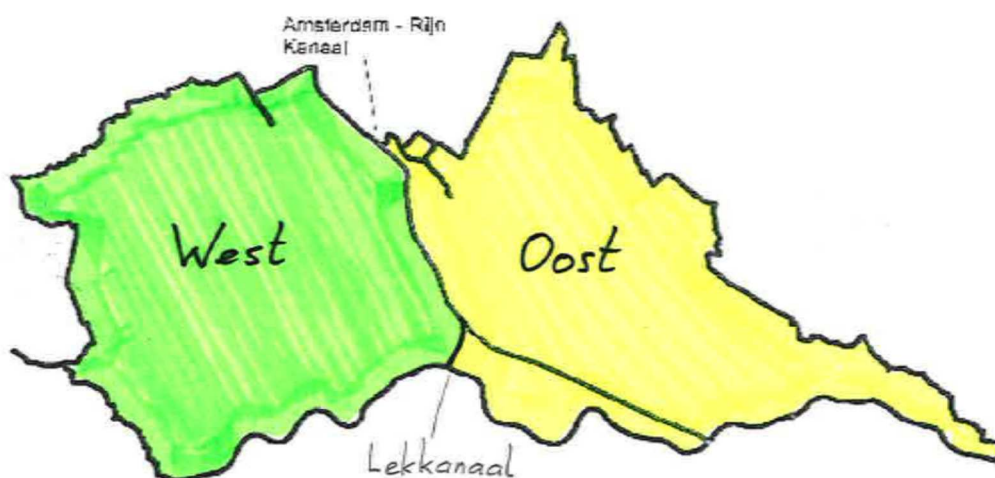
Tertiaire watergangen die op kaart 11 staan hebben behalve een bergende functie ook een belangrijke functie in de wateraan- of -afvoer. Het versmallen van dergelijke watergangen is dan ook niet zonder meer toegestaan. Per geval moet worden beoordeeld of dit kan worden toegestaan. Daarom geldt hiervoor een vergunningplicht.

Als de te versmallen watergang niet op kaart 11 staat, dan moet het overgebleven profiel van de watergang na versmalling voldoen aan de minimale afmetingen die zijn aangegeven in onderstaande tabel. Kan daar niet aan worden voldaan dan geldt er een vergunningplicht.

De minimale afmetingen van tertiaire watergangen zijn aangegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3.1 Minimale afmetingen watergangen in drie deelgebieden

Minimale afmetingen tertiaire watergangen		
<i>Deelgebied (zie figuur 3.1)</i>	<i>Minimale diepte watergang</i>	<i>Minimale breedte op waterlijn bij laagst opgenomen peil in peilbesluit</i>
<i>West (tot aan Amsterdam-Rijn Kanaal en Lekkanaal)</i>	0,60 meter t.o.v. laagst opgenomen peil in peilbesluit	2,30 meter
<i>Oost (vanaf Amsterdam-Rijn Kanaal en Lekkanaal)</i>	0,50 meter t.o.v. laagst opgenomen peil in peilbesluit	2,00 meter
<i>Droge sloten (gehele beheergebied)</i>	1,00 meter t.o.v. maaiveld	N.v.t.

Figuur 3.1 Indeling deelgebieden

Toelichting bij vraag 9

Om het negatieve effect van de demping op de waterberging te beperken, bestaat er een compensatieverplichting. In sommige gevallen kan hiervan worden afgeweken. Dit moet per geval apart worden beoordeeld. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 10

Compensatie moet plaatsvinden in hetzelfde peilgebied als waar de demping plaats vindt of in een peilgebied dat daar direct naast ligt, met hetzelfde of een lager peil.

Toelichting bij vraag 11

De compensatie moet voorafgaand aan of gelijktijdig met de demping plaatsvinden. Hiermee wordt een tijdelijk negatief effect van de demping op de waterberging voorkomen. In sommige gevallen kan hiervan worden afgeweken. Dit moet per geval worden beoordeeld. Daarom geldt voor deze gevallen een vergunningplicht.

Toelichting bij vragen 12 en 13

Klei op veen- en veengronden zijn zogenaamde zettingsgevoelige gronden. Vooral wanneer de grondwaterspiegel onder de bovenkant van het veen komt te liggen bestaat het gevaar dat het veenpakket inklinkt en krimpt met als gevolg dat het maaiveld zal dalen. De grondwaterstand (ontwateringsdiepte) in een perceel wordt mede bepaald door het waterpeil in de sloot en de afstand tot de sloot.

Uitgaande van een zelfde slootpeil zal in brede percelen in perioden van neerslagtekort in het midden van het perceel de ontwateringsdiepte groter zijn dan in smallere percelen. Als gevolg hiervan zal het maaiveld met name in het midden van het perceel ook sneller gaan dalen (versnelde maaiveldval). Uit onderzoek blijkt dat een optimale grondwaterstand wordt bereikt bij een perceelsbreedte van circa 60 meter. In het veen-weidegebied is de gemiddelde perceelsbreedte circa 50 meter. Het waterschap hanteert dan ook als beleid dat in klei op veen- en veengronden het dempen van een watergang niet mag leiden tot een perceelsbreedte breder dan 60 meter.

Natuurlijk zijn er ook percelen, die aanzienlijk smaller zijn dan 50 meter. Algemeen kan worden aangenomen, dat een perceel smaller dan 30 meter niet meer landbouwkundig is te gebruiken. Hieruit kan de behoefte ontstaan om dit perceel door slootdemping aan het naastliggende toe te voegen. Hierbij zal een nieuw perceel ontstaan van circa 80 meter breed. Hoewel dit bredere perceel zal leiden tot de hierboven genoemde nadelige waterhuishoudkundige effecten, mag in dergelijke gevallen – om landbouwkundig gebruik mogelijk te maken – worden afgeweken van de maximale breedte van 60 meter. Hierbij hanteert het waterschap de volgende richtlijnen:

- de totale perceelsbreedte mag niet breder worden dan 80 meter;
- tenminste één van de twee samen te voegen percelen is smaller dan 30 meter.

Voor bebouwd of toekomstig bebouwd gebied (percelen waar gebouwen op staan of gebouwen op gebouwd gaan worden) is bovenstaande minder relevant aangezien de waterhuishouding in dergelijke gebieden op een andere wijze is of wordt geregeld. Bovendien zijn dergelijke gebieden heel anders ingericht dan de open weidegebieden met langssloten en passen dergelijke sloten niet in de inrichting van de openbare ruimte.

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur is altijd van toepassing op handelingen binnen het beheergebied van het waterschap. Dit betekent dat de zorgplicht ook van toepassing is op de handelingen die onder de algemene regels vallen of de handelingen die vergunningplichtig zijn. Zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat:

- bij het dempen van oppervlaktewater het werk na afloop van de werkzaamheden in nette staat wordt achtergelaten;
- er rekening mee wordt gehouden dat de maatschappelijke functies van het watersysteem niet worden belemmerd, zoals bijvoorbeeld kanoroutes of officiële schaatsroutes; en/of
- er rekening wordt gehouden met de flora en fauna in de te dempen watergang. Dit houdt onder andere in dat vissen en andere levende organismen de gelegenheid krijgen (of hierbij geholpen worden) te ontsnappen, voordat de demping plaats vindt.

Het is aan de initiatiefnemer om al datgene te doen of na te laten waardoor aan de zorgplicht wordt voldaan.

3.4 Algemene regel

In het stroomschema wordt verwezen naar één of meer algemene regels, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Keur. Deze algemene regel(s) is/(zijn) hieronder uitgewerkt. Naast de algemene regel is ook altijd de zorgplicht van toepassing. Als u het stroomschema heeft doorlopen en u komt uit bij het vakje 'Algemene regel zonder meldplicht' of 'Algemene regel met meldplicht', dient u te voldoen aan de regelgeving uitgewerkt in de betreffende algemene regel.

3.4.1 Algemene regel met meldplicht

Om te voldoen aan deze algemene regel dient de initiatiefnemer te voldoen aan de voorschriften in de volgende artikelen.

Artikel 1. Voorschriften uitvoering

- Bij het dempen van een watergang voorkomt initiatiefnemer dat baggerspecie uit de te dempen watergang in het resterende deel van de watergang terecht komt.
- De wateraan- en de waterafvoer van achterliggende percelen of achterliggend gebied wordt niet belemmerd als gevolg van de demping.
- Indien er als het gevolg van een demping een stuk geïsoleerd water overblijft, wordt ook het oppervlak van dat overgebleven gedeelte geïsoleerd water gecompenseerd volgens de daarvoor geldende regelgeving.

Artikel 2. Voorschriften meldplicht

- Minimaal twee weken voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een melding gedaan bij het waterschap.
- Aan de melding wordt de volgende informatie toegevoegd:
 - een duidelijke locatietekening van het te dempen oppervlaktewater en de te realiseren compensatie;
 - een duidelijk overzicht van de hoeveelheid te dempen oppervlaktewater en de te realiseren compensatie in m²;
 - de startdatum van de werkzaamheden.

Toelichting bij artikel 1

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. Hieronder worden enkele voorschrift nader toegelicht.

- Bij het dempen van een watergang wordt voorkomen dat er baggerspecie in de aangrenzende watergang terecht komt. Hiervoor moeten maatregelen worden getroffen, zoals bijvoorbeeld het aan beide zijden aanbrengen van een dam.
- Overgebleven geïsoleerd water, dat niet meer verbonden is met de rest van het watersysteem, heeft geen functie meer in de piekopvang, bijvoorbeeld bij hevige regenval. Daarom moet dit oppervlak ook worden gecompenseerd, als ware het gedempt.

Toelichting bij artikel 2

Het dempen van oppervlaktewater dient vooraf te worden gemeld, omdat dit een wijziging in het watersysteem behelst, die moet worden geregistreerd in de Legger. De melding kan worden ingediend bij het waterschap zelf (www.hdsr.nl) of via het Omgevingsloket (www.omgevingsloket.nl).

3.4.2 Algemene regel met meldplicht

Zie paragraaf 3.4.1.

3.5 Vergunningplicht

Als u in het stroomschema uitkomt bij het gekleurde vakje waarin is aangegeven dat naast de zorgplicht een vergunningplicht geldt, dan mag de voorgenomen handeling niet zondermeer worden uitgevoerd. Er moet dan eerst een vergunning zijn verleend, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de Keur.

De vergunning kan bij het waterschap worden aangevraagd (zie hiervoor www.hdsr.nl of www.omgevingsloket.nl). Na het indienen van het formulier zal uw aanvraag worden beoordeeld, waarbij er zal worden vastgesteld of de handeling kan worden toegestaan door voorschriften aan de vergunning te verbinden. Uitgangspunt hierbij is dat eventueel op te treden nadelige effecten van de handeling kunnen worden weggenomen door de te stellen voorschriften. Daarnaast moet ook altijd aan de zorgplicht worden voldaan als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur.

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst kunt u nalezen in het document 'Beleidsregels bij de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018'. Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u ook contact opnemen met de afdeling Vergunningverlening & Handhaving van het waterschap.